

FINKA-PÉ: EEN KAAPVERDISCHE BATUQUE GROEP

De batuquegroep "Finka-Pé" ontstond in 1988 in Bairro Alto da Cova da Moura, in de gemeente Amadora, in het kader van de activiteiten van de buurtwerking "Associação Moinho da Juventude". De groep bestaat geheel uit Kaapverdise vrouwen die in de wijk wonen en zich om verscheidene redenen aan batuque wijden: vanwege de verspreiding van de Kaapverdise cultuur, het verhogen van het waardegevoel van de groepsleden en het behoud van de tradities van hun land.

Trouw aan de Kaapverdise traditie werd, reeds vóór de oprichting van de groep, in de buurt aan batuque - of 'batucadas' zoals dat ook wel genoemd wordt - gedaan bij feestelijke gelegenheden in de gemeenschap: bij huwelijks - of doopplechtigheden of andere familiebijeenkomsten. De Kaapverdise mensen beseften echter niet de culturele waarde van de batuque.

De directie van de Moinho da Juventude heeft met alle mogelijke middelen de oprichting en institutionalisering van de batuquegroep "Finka-Pé" gesteund. Reeds vanaf de eerste optredens en dankzij het hoge artistieke niveau van de groepsleden regende het uitnodigingen voor optredens buiten de wijk; op dit ogenblik is het moeilijk aan alle uitnodigingen die ze krijgen tegemoet te komen daar de vrouwen die van de groep deel uitmaken, werken en een gezin hebben.

Twee grote culturele gebieden liggen aan de oorsprong van de Kaapverdise cultuur: enerzijds de Europese cultuur, overgeleverd door de Portugezen die de archipel ontdekten en koloniseerden en, anderzijds, de Afrikaanse cultuur, meegebracht door de talloze slaven die daar naartoe gevoerd werden. Nochtans is sinds het begin steeds of de ene of de andere cultuur van doorslaggevend belang, afhankelijk van het eiland. Vooral op de twee grootste eilanden, Santiago en S. Vicente, is het verschil tussen de belangrijkste culturele invloeden duidelijk.

S. Vicente met zijn karakteristieke muzikale genres, de "morna" en de "coladeira", geeft blijk van een grotere Europese (of zelfs Braziliaanse) invloed als gevolg van de contacten via het maritiem verkeer. Santiago, met zijn onherbergzaam binnenland, sinds menseheugnis op de landbouw afgestemd, is veel sterker door de Afrikaanse invloed getekend. Dat komt, bij voorbeeld, heel sterk tot uiting in zijn karakteristieke muzikale genres - de "batuque" en de "funaná" - en ook in het Crioolse dialect dat hier veel ontoegankelijker is dan op de andere eilanden.

De batuque is inderdaad één van de meest representatieve genres van het muzikale erfgoed van het eiland Santiago. Het gebruikelijke kader op Kaapverdië zijn de momente van intens contact binnen de gemeenschap. Religieuze feesten, de vooravond van huwelijks- en doopplechtigheden en de ontvangst van belangrijke personaliteiten zijn enkele van de uitgelezen gelegenheden waarbij batuque gebracht wordt; via de teksten die de vrouwen zingen, wordt uiting gegeven aan de bewondering en de lof, of de kritiek en satire op de mensen en gebeurtenissen die een stempel op hun dagelijkse leven drukken.

